BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

СТРАТЕШКИ ПЛАН ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА ПЕРИОД 2024.–2027. ГОДИНА

2024.
2027.

Сарајево 2023.

СТРАТЕШКИ ПЛАН

ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ПЕРИОД 2024.–2027. ГОДИНА

Сарајево, октобар 2023.

САДРЖАЈ

1. УВОДНА РИЈЕЧ 4
2. ИЗБОРНА АДМИНИСТРАЦИЈА..... 5
   Мандат 5
   Законски оквир 5
   Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ) 6
   Општинске/градске изборне комисије 9
   Бирачки одбори..... 9
3. МИСИЈА, ВИЗИЈА, ВРИЈЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ 10
   Мисија 10
   Визија 10
   Вриједности и принципи 10
4. МЕТОДОЛОГИЈА 14
5. СВОТ анализа (снаге, слабости, прилике, опасности) 16
6. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРАВЦИ 19
   Општи стратешки циљ 19
   Стратешки правци 19
7. ПЛАН ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ..... 37

Скраћенице

БиХ	Босна и Херцеговина
ЦИК БиХ	Централна изборна комисија Босне и Херцеговине
ДМС	*Document Management System*
ДР	*Disaster Recovery*
ГЦБ	Главни центар за бројање
ГРЕЦО	*Group of States against Corruption*
ХРИС	*Human Resources Information System*
ИДДЕЕА	Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине
ИКТ	Информационо-комуникационе технологије
ИТ	Информационе технологије
ЈИИС	Јединствени изборни информациони систем
ПСБиХ	Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине
ОИК/ГИК	Општинска/градска изборна комисија
РФИД	*Radio Frequency Identification*
КМС	*Quality Management System*

1. УВОДНА РИЈЕЧ

Поштовани бирачи,

имајући у виду важност интегритета, транспарентности и ефикасности изборног процеса, као и потребу за унапређењем и модернизацијом изборних процедура путем дигитализације свих пословних процеса, с посебним освртом на потребе Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ), представљамо вам четверогодишњи Стратешки план Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период 2024–2027. године. Овај план ЦИК БиХ је усвојила на 65. сједници, одржаној 05. 10. 2023. године.

У циљу очувања демократских вриједности, јачања интегритета изборног процеса, те повећања повјерења бирача, неопходно је константно унапређивати и модернизовати изборни систем у Босни и Херцеговини. У том свјетлу, ЦИК БиХ препознаје неопходност стратешког приступа изазовима изборног процеса у БиХ који ће нас усмјерити ка остваривању вишеструких циљева. Стратегија ЦИК БиХ има за циљ да допринесе унапређењу изборног окружења, побољшање приступачности и ефикасности изборних процеса и процедура, као и унапређење заштите изборних права свих бирача, а посебно бирача с потешкоћама у развоју и маргинализованим групама.

Овај стратешки документ послужиће као основа за даљи систематичан рад, постављање јасних смјерница и циљева, те дефинисање мјера које ће нас, корак по корак, приближити изврсности у организацији избора. Узимајући у обзир промјене у технологији и друштву, те растуће изазове у свијету демократије, одлучно се опредјељујемо у имплементацију ове стратегије која ће нам помоћи да остваримо стални напредак, те да одговоримо на изазове будућности.

Стратешки приступ омогућиће нам да јачамо и унапређујемо основе за демократске изборе који ће рефлектовати вољу бирача те допринијети политичкој и економској стабилности Босне и Херцеговине.

Изборни процес представља основу демократије, а глас сваког бирача је једнако важан. Пред нама је захтјеван и важан задатак за који нам је потребно повјерење и подршка како бирача, тако и државних институција, те осталих учесника изборног процеса у БиХ. Демократски избори у БиХ у складу с највишим демократским стандардима су жеља, али и одговорност свих нас. Вјерујемо да ћемо, корак по корак, изградити изборни систем на који ћемо моћи бити поносни те бити добар примјер међу савременим демократским друштвима.

Проф. др Суад Арнаутовић
Предсједник ЦИК БиХ

2. ИЗБОРНА АДМИНИСТРАЦИЈА

Мандат

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ) је независан орган који подноси извјештај непосредно Парламентарној скупштини БиХ и чија овлашћења из ње произилазе, а формирање сталне изборне комисије БиХ која ће имати одговорност за спровођење избора у БиХ предвиђено је и чланом V Анекса 3 Оквирног споразума за мир у БиХ (Дејтонски мировни споразум).

ЦИК БиХ надлежан је за провођење Изборног закона БиХ, Закона о финансирању политичких странака Босне и Херцеговине и дијела Закона о Вијећу министара БиХ, којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Вијећу министара БиХ испуњава услове за именовање. Такође, Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, члан 13, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора ове агенције. Такође ЦИК БиХ је надлежан за имплементацију одређених рјешења из Изборног закона Републике Српске (РС), Изборног закона Брчко дистрикта БиХ, Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника у општинама Федерације Босне и Херцеговине (ФБиХ).

Законски оквир

1. *Изборним законом Босне и Херцеговине*, члан 2.9, став (1), тачка 16[1] утврђено је да Централна изборна комисија БиХ подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (ПСБиХ) о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, спровођењу Изборног закона Босне и Херцеговине и иницира измјене тог закона.
2. *Законом о финансирању политичких странака Босне и Херцеговине*, члан 17[2], прописано је да је Централна изборна комисија БиХ обавезна да сваке године Парламентарној скупштини

[1] „Службени гласник БиХ“, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 и 67/22

[2] „Службени гласник БиХ“, бројеви: 95/12 и 41/16.

БиХ поднесе извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.

3. У надлежности Централне изборне комисије БиХ је и спровођење *дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине*[3], којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именовање.
4. *Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције*, члан 13[4], Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
5. Средњорочни план рада Централне изборне комисије БиХ за период 2022.–2024. година (акт број: 07-1-07-10-1174-4/21) усвојен на 66. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 07.10.2021. године.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ)

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине састоји се од седам (7) чланова: два (2) из реда Хрвата, два (2) из реда Бошњака, два (2) из реда Срба и један (1) из реда осталих. Чланове ЦИК БиХ именује Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ. По један члан ЦИК БиХ из реда Хрвата, Бошњака, Срба и члан из реда осталих обавља функцију предсједника и мијења се по принципу ротације и то једнанпут у седам година у трајању од 21 мјесец.

Кључне надлежности ЦИК БиХ дефинисане су чланом 2.9 Изборног закона БиХ:

1. координише, надгледа и регулише законитост рада свих изборних комисија и бирачких одбора у складу с овим законом;
2. доноси административне прописе за спровођење овог закона;
2.а доноси одлуку о одржавању непосредних избора у Босни и Херцеговини, прописаних овим законом;
3. предлаже буџет за Централну изборну комисију БиХ и подноси извјештај о извршењу буџета;
4. одговоран је за тачност, ажурност и укупни интегритет Централног бирачког списка за територију Босне и Херцеговине;

[3] „Службени гласник БиХ“, бројеви: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 и 24/08.
[4] „Службени гласник БиХ“, број: 103/09 и 58/13

4.а. осигурава статистичке евиденције разврстане по полу, старости, разврстане по изборним јединицама за сваки дио изборног процеса;
5. овјерава политичке странке, коалиције, листе независних кандидата и независне кандидате за учешће на свим нивоима непосредних избора у Босни и Херцеговини;
6. потврђује и овјерава кандидатске листе и кандидате за све нивое непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим законом;
7. одговоран је за правовремено штампање, дистрибуцију и безбједност гласачких листића и образаца за непосредне изборе на свим нивоима у Босни и Херцеговини;
8. утврђује садржај и форму гласачких листића за све нивое непосредних избора у Босни и Херцеговини;
9. утврђује и потврђује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим законом, овјерава да су ти избори спроведени у складу с овим законом и објављује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим законом;
10. издаје увјерење лицима која су добила мандат на свим нивоима непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим законом;
11. обавјештава изборну комисију или бирачки одбор или било које друго тијело надлежно за спровођење избора да не поступају у складу с одредбама овог закона, или да их крше, и надлежном органу налаже предузимање одговарајућих мјера;
12. објављује у службеним гласницима и средствима јавног информисања у Босни и Херцеговини и изван ње, пословнике, прописе и изборне резултате непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим законом, информације за бираче те остале информације неопходне за спровођење овог закона и свих изборних закона;
13. обавља све изборне активности за избор чланова Предсједништва Босне и Херцеговине и чланова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине;
14. доноси одлуку о престанку мандата изабраног званичника на свим нивоима непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених овим законом, а води и претходни поступак, гдје је потребно, о утврђивању чињеничног стања (у случају када је изабрани званичник поднио оставку, да је то учинио својом вољом);
15. провјерава одлуку надлежног органа о престанку мандата изабраног званичника опозивом, како би се осигурало да је мандат изабраног званичника престао у складу с овим законом;

16. подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, спровођењу овог закона и иницира измјене овог закона; и
17. обавља све друге послове утврђене Законом.

Такође, у складу са Законом о финансирању политичких странака БиХ, ЦИК БиХ прегледа и контролише финансијске извјештаје које подносе политичке странке и обавља ревизију финансирања политичких странака те одлучује да ли су политичка странка или друго лице прекршили одредбе овог закона, изриче санкције политичким странкама због непридржавања закона и предузима одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.

Секретаријат Централне изборне комисије БиХ

Техничку подршку ЦИК БиХ пружа Секретаријат Централне изборне комисије БиХ, а чија структура је уређена Правилником о унутрашњој организацији Секретаријата Централне изборне комисије БиХ. Генерални секретар ЦИК БиХ руководи Секретаријатом ЦИК БиХ.

Организационе јединице Секретаријата:

1. Сектор за информисање, међународну сарадњу, протокол и обуку:
    - Одсјек за послове информисања, међународну обуку сарадњу и протокол
    - Одсјек за административно-документационе послове и обуку
2. Служба за ревизију финансирања политичких странака:
    - Одсјек за ревизијске послове и
    - Одсјек за предревизијске и административне послове
3. Сектор за правне послове и управно рјешавање:
    - Одсјек за правне послове и
    - Одсјек за управно рјешавање
4. Сектор за изборе и информационо-комуникационе технологије:
    - Одсјек за изборе и
    - Одсјек за информационо-комуникационе технологије
5. Сектор за финансијске и опште послове:
    - Одсјек за материјално-финансијске послове и
    - Одсјек за оперативне и заједничке послове

Општинске/градске изборне комисије

Општинска/градска изборна комисија (ОИК/ГИК) тј. Изборна комисија основне изборне јединице,састоји се од три, пет или седам чланова. Општинска изборна комисија може имати секретара изборне комисије за обављање административно-техничких послова. Централна изборна комисија БиХ утврђује број чланова изборне комисије према броју регистрованих бирача и величини општине, односно града.

Надлежности изборне комисије дефинисане су чланом 2.13 Изборног закона БиХ, и то:
1. надгледа и контролише рад Центра за бирачки списак из члана 3.8 Изборног закона БиХ;
2. одређује бирачка мјеста на подручју општине за гласање на свим нивоима власти у БиХ;
3. спроводи поступак именовања, именује и обучава чланове бирачког одбора;
4. брине о безбједности и достави бирачким одборима изборног материјала за гласање на свим нивоима избора у БиХ;
5. обавјештава бираче о свим информацијама неопходним за спровођење избора, у складу с прописима Централне изборне комисије БиХ;
6. одговорна је за уређење бирачког мјеста и друге техничке припреме за изборе;
7. одговорна је за правилно бројање гласачких листића на бирачким мјестима и у општинским центрима за бројање;
8. обједињује резултате избора са свих бирачких мјеста у општини, нарочито за сваки орган за који је вршен избор, и доставља их Централној изборној комисији БиХ; и
9. врши друге послове у складу са законом и прописима Централне изборне комисије БиХ.

Бирачки одбори

Бирачки одбор састоји се од три или пет чланова, од којих је један предсједник. Предсједник и чланови бирачког одбора имају замјенике. Предсједника и чланове бирачког одбора, као и њихове замјенике, именује Изборна комисија основне изборне јединице, најкасније у року од 30 дана прије дана одржавања избора.

Бирачки одбор непосредно руководи радом бирачког мјеста, обезбјеђује правилност и тајност гласања и евидентира резултате гласања на бирачком мјесту.

Предсједник бирачког одбора обезбјеђује да се процес гласања на бирачком мјесту одвија несметано, у складу с одредбама поглавља 5. и 7. Изборног закона БиХ.

3. МИСИЈА, ВИЗИЈА, ВРИЈЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ

Мисија

Транспарентно, ефикасно и професионално организујемо демократске изборе у којима грађани Босне и Херцеговине могу изразити слободну изборну вољу, те законито спровођење свих надлежности прописаних Изборним законом БиХ и Законом о финансирању политичких странака БиХ.

Визија

Наша визија је изборна администрација која организује слободне, демократске изборе који одражавају вољу бирача и која ужива повјерење бирача и јавности.

Вриједности и принципи

У нашој преданости организацији слободних и демократских избора, његујемо вриједности и принципе који ће бити кључни у имплементацији овог стратешког плана.

Независност

Независност изборне администрације и отклон од политичког утицаја су основне вриједности које чврсто његујемо. ЦИК БИХ је одлучна да у потпуности осигура да смо непристрасни и независни у свом дјеловању, те да свака одлука буде донесена искључиво у складу с професионалним увјерењима и стручношћу.

ЦИК БИХ дјелује на начин да политикчке странке не утичу на наше одлуке, у циљу осигуравања да сви поступци буду вођени једино интересима грађана, доприносећи јачању демократије у БиХ.

Једино кроз независну изборну администацију могуће је осигурати интегритет и повјерење у изборни процес те осигурати да гласачи могу слободно изразити своју изборну вољу.

Непристрасност

У нашем дјеловању посвећени смо томе да осигурамо да наше одлуке буду донесене непристрасно те да буду у складу са законским оквиром и мандатом који нам је повјерен. Дјелујући непристрасно, осигуравамо да сваки изборни субјект има исте услове за учешће у изборном процесу. Одлуке које доносимо заснивају се на законским оквирима који регулишу изборни процес.

Мандат који нам је повјерен од стране ПСБиХ јасно дефинише нашу улогу и овлашћења. Дјелујемо у складу с тим мандатом и одговорно обављамо своје дужности како бисмо осигурали да изборни процес буде транспарентан, ефикасан и поштен.

Дјелујући непристрасно, уз поштовање законских оквира и вјерност мандату, тежимо осигурати да грађани имају пуно повјерење у наш рад и у сам изборни процес. Сматрамо да је непристрасност кључни елемент за јачање демократских вриједности и осигуравање да сви грађани могу слободно и демократски остварити своје изборно право.

Професионализам

ЦИК БиХ посвећен је спровођењу свог мандата на законит и професионалан начин. Преданост поштовању закона осигурава да све активности и одлуке које доносимо у оквиру изборног процеса буду у складу с важећим правним нормама и регулативама.

Професионалност је кључни елемент у нашем раду како бисмо осигурали да сваки корак изборног процеса буде спроведен уз високу стручност и одговорност.

Непрекидно радимо на унапређењу капацитета и усавршавању изборне администрације те пратимо изазове и технолошке иновације у подручју изборних процеса. ЦИК БиХ је отворен према новим идејама и дјелује у складу с најбољим међународним праксама како бисмо осигурали најбољу могућу

услугу бирачима и константно јачање демократских процеса у БиХ.

Одговорност

Преданост принципу одговорности према бирачима и свим учесницима у изборном процесу је основа нашег рада. Према бирачима наша одговорност значи осигуравање да сваки глас има важност и да сви бирачи имају једнаке и равноправне могућности да слободно изразе своју изборну вољу. Активно радимо на едукацији бирача о изборним правима и процедурама, како би били информисани и оснажени да активно учествују у изборном процесу. Такође, редовно комуницирамо с бирачима и слушамо њихове потребе и забринутости како бисмо боље одговорили на њихове захтјеве.

Према учесницима у изборном процесу наша одговорност подразумијева поштовање и спровођење законодавства и правних норми које регулишу изборни процес. Такође, редовно извјештавамо о нашим поступцима и резултатима како би сви учесници били упознати с напретком и усклађености с циљевима изборног процеса.

Инклузивност

ЦИК БиХ је предан стварању инклузивног изборног процеса у БиХ. Кроз наш рад желимо осигурати да сви бирачи имају исте могућности у учествовању у изборном процесу, независно од припадности било којој друштвеној групи, вјерским, политичким или другим увјерењима, укључујући лица с инвалидитетом те мање заступљене и маргинализоване групе.

Сваки бирач мора имати једнаке шансе да оствари пасивно и активно бирачко право и изрази своју изборну вољу.

Настојимо осигурати да изборни процес буде приступачан и разумљив за све грађане, укључујући и особе с инвалидитетом, особе с потешкоћама у развоју или особе из рањивих друштвених група.

У нашем раду подстичемо активну сарадњу с државним и независним институцијама, цивилним друштвом, невладиним организацијама и другим релевантним актерима како бисмо заједно створили инклузивно изборно окружење. Слушамо и уважавамо различите перспективе и доприносимо

иницијативама које промовишу инклузивност у изборном процесу.

Такође, осигуравамо да информације о изборном процесу буду доступне и разумљиве за све грађане. Стварајући инклузивно окружење, настојимо осигурати да нити један бирач не буде дискриминисан или онемогућен да равноправно учествује у изборном процесу. Вјерујемо да је инклузивност кључ за јачање демократских вриједности и изградњу друштва у којем се цијени разноликост, поштују права сваког појединца и промовише активно грађанство.

Непрекидно унапређење и дигиталне иновације

ЦИК БиХ посвећен је унапређењу изборног процеса како бисмо осигурали најбоље могуће искуство за све учеснике. У оквиру свог мандата, пратимо данашње технолошке и друштвене трендове како бисмо идентификовали прилике за увођење иновација које ће побољшати транспарентност и ефикасност изборног процеса. Активно сарађујемо с међународним и домаћим организацијама и стручњацима из подручја информационих технологија како бисмо технолошки унаприједили изборни процес.

Наша преданост увођењу иновација у изборни процес заснива се на увјерењу да је модернизација кроз увођење адекватних информационих технологија у изборни процес кључна за јачање демократских институција, као и осигуравању интегритета изборног процеса. Константно радимо на циљу да изборни процес буде што ефикаснији, транспарентнији и прилагођен захтјевима савременог демократског друштва.

Наш циљ је унаприједити изборни процес у складу међународним стандардима и најбољим међународним праксама те да омогућимо грађанима да слободно и поуздано изразе своју изборну вољу. Уводећи иновације у изборни процес, желимо допринијети јачању повјерења у демократске вриједности те остварити изборе који су поштени, транспарентни и одражавају изборну вољу бирача.

Транспарентност

Транспарентност је кључна за демократски изборни процес, изградњу повјерења грађана у изборни процес, изборну администрацију и јачање демократских вриједности. Непрекидно обавјештавамо јавност о нашем дјеловању,

резултатима наших активности те цјелокупном изборном процесу. Настојимо осигурати да све релевантне информације о изборном процесу буду јасно и правовремено доступне.

Отворено комуницирамо о свим изазовима и проблемима с којима се сусрећемо те о мјерама које предузимамо како бисмо их ријешили. Отвореност према јавности осигурава да наш рад буде транспарентан, а наша организација одговорна према свим грађанима.

Ефикасност

Темељ сваког демократског друштва је повјерење грађана у изборни процес. Ефикасност изборне администрације од пресудне је важности за јачање тог повјерења. С обзиром на одговорност коју носимо, непрестано тежимо највишим стандардима у свом раду па тако и повећању ефикасности изборне администрације. Ефикасност којој тежимо тиче се посвећености осигуравању да изборни резултати одражавају вољу бирача, гарантујући да је сваки глас правилно пребројан те да цијелокупан процес буде спроведен у најкраћем року, уз минималну употребу ресурса.

4. МЕТОДОЛОГИЈА

Израда стратешког плана ЦИК БиХ кључан је корак у постизању високог нивоа организације и интегритета изборног процеса у Босни и Херцеговини. С обзиром на комплексност и значај демократских процеса у Босни и Херцеговини, ЦИК БиХ је препознао потребу за детаљним приступом у изради стратешког плана. Кроз инклузиван приступ, у процес израде стратешког плана били су укључени чланови ЦИК БиХ, као и запослени Секретаријата ЦИК БиХ, заједно с другим члановима изборне администрације. Узимајући у обзир њихове перспективе, створена је дубља и свеобухватнија слика тренутног стања унутар изборне администрације и изборног процеса, укључујући изазове и прилике које га окружују.

У изради свог стратешког плана, ЦИК БиХ је примијенио методологију која започиње анализом СВОТ фактора (снаге, слабости, прилике и пријетње). Поред интерних ресурса, ЦИК БиХ се ослонио на анализу доступних докумената, као и релевантних анализа и препорука других

организација. Ова фаза анализе омогућила је компаративно сагледавање изборних процеса у Босни и Херцеговини у односу на међународне стандарде и најбоље праксе. Комбиновање ове аналитичке димензије с учествовањем кључних актера омогућило је стварање релевантних и основних стратешких циљева.

На основу прикупљених информација, ЦИК БиХ је успјешно дефинисао стратешке циљеве и конкретне мјере које ће служити за унапређење изборног процеса. Коришћена методологија омогућила је постизање дубљег разумијевања кључних изазова и прилика, те је истовремено осигурала инклузиван и свеобухватан приступ у постизању високог нивоа организације и интегритета изборног система. Кроз примјену овог стратешког плана, ЦИК БиХ предузима важан корак према обезбјеђивању квалитета изборног процеса у Босни и Херцеговини.

5. СВОТ анализа (снаге, слабости, прилике, опасности)

	Анализа СНАГА	Анализа СЛАБОСТИ
Ресурси	▪ ЦИК БиХ посједује дугогодишње искуство у спровођењу избора на свим нивоима власти и стручне кадрове; ▪ Едукација и стални напредак у изградњи капацитета стручног кадра за спровођење изборног процеса; ▪ Употреба информационих технологија за управљање одређеним бројем изборних процеса; ▪ Обучено особље за управљање и контролу изборног процеса у БиХ; ▪ Изграђен систем управљања Централним бирачким списком; ▪ Изграђена ефикасна структура управљања изборним процесима унутар изборне администрације на свим нивоима.	▪ Неадекватна систематизација, те недовољна попуњеност кадровима Секретаријата ЦИК БиХ; ▪ Недовољни људски и технички ресурси за функционисање и одржавање постојећих те развој нових ИТ-система; ▪ Немогућност искоришћења Јединственог изборног информационог система (ЈИИС) у пуном капацитету због непопуњености кључних радних мјеста, укључујући ИТ-кадрове; ▪ Недостатак капацитета за планирање и развој софтверских апликација за унапређење и управљање изборним процесима; ▪ Недостатак капацитета за обезбјеђивање потребног нивоа кибернетичке заштите инфраструктуре изборне администрације; ▪ Недовољна финансијска средства за даљње унапређење специјализованих стручних кадрова; ▪ Непостојање ефикасног механизма за привлачење неопходних стручних кадрова и мотивисање постојећих; ▪ Недовољни комуникациони капацитети ЦИК БиХ; ▪ Недовољан капацитет Службе за ревизију ЦИК БиХ; ▪ Недовољни капацитети Секретаријата ЦИК БиХ за пројектно планирање и имплементацију.

Организација	▪ Успјешно окончани сви досадашњи избори у мандату ЦИК БиХ унутар законских рокова; ▪ Редовно извршавање свих задатака у складу с роковима који су утврђени Планом рада ЦИК-а, законима, правилницама, инструкцијама и процедурама; ▪ Имплементиран интерни систем борбе против корупције; ▪ Изграђени изузетни професионални односи, те чланство и партнерство у водећим међународним, те институцијама из области унапређења демократије и демократских избора; ▪ Изграђени добри односи и координација с међународним представништвима, организацијама и институцијама у БиХ;	▪ Неадекватна физичка инфраструктура за реализацију радних задатака у организационим јединицама (зграда ЦИК БиХ, Главни центар за бројање, складиште); ▪ Неадекватна информатичка инфраструктура за обављање пословних процеса; ▪ Недостатак системског рјешења за адекватно одржавање и осигуравање ИТ-система, апликација и опреме; ▪ Интерна апликативна рјешења не омогућавају електронску размјену података унутар организационих јединица Секретаријата; ▪ Непостојање електронске аутоматизоване размјене података с надлежним институцијама које су неопходне за функционисање изборног процеса; ▪ Недостатак интегрисаног система за рад на документима (*Document management system* – ДМС) у пуном технолошком капацитету; ▪ Није успостављен информациони систем за управљање људским ресурсима (*Human Resources Information System – ХРИС*) за управљање људским ресурсима; ▪ Непостојање апликације с веб алатима за анализу изборних података и израду постизборних статистика; ▪ Недостатак софтверских рјешења за унапређење процеса идентификације бирача приликом гласања, скенирање гласачких листића, *онлајн* трансфер резултата, те адекватног портала за приказ уживо прелиминарних изборних резултата; ▪ Непостојање позивног центра који би био на располагању бирачима у изборном периоду за подршку регистрацији бирача за гласање изван БиХ; ▪ Нису успостављени ИСО стандарди; ▪ Ограничена приступачност изборне инфраструктуре и изборног процеса;

	Анализа ПРИЛИКА	Анализа ПРИЈЕТЊИ
Политичке	▪ Могућности за унапређење изборног процеса кроз приступ механизмима и средствима помоћи у процесу приступања Европској унији.	▪ Ризик неблаговременог неусвајања предложене ситематизације радних мјеста унутар Секретаријата ЦИК БиХ; ▪ Неблаговремено стварање законских претпоставки за унапређење изборног процеса те за реализацију активности из домена рада ЦИК БиХ, с посебним освртом на увођење савремених ИТ-технологија у изборном процесу; ▪ Недовољна подршка надлежних државних и законодавних тијела иницијативама ЦИК БиХ.
Економске	▪ Обезбијеђено редовно финансирање ЦИК БиХ; ▪ Могућност приступа средствима донатора и техничкој помоћи међународних организација.	▪ Недовољна финансијска средства за попуњавање упражњених радних мјеста у Секретаријату ЦИК БиХ; ▪ Сложеност поступака јавних набавки усљед специфичности потреба изборног процеса и нивоа софистицираности опреме и услуга које су потребне у обављању кључних задатака ЦИК БиХ.
Социјалне и друштвене	▪ Висок ниво интересовања јавности о дјеловању изборне администрације; ▪ Могућност унапређења транспарентности и интегритета изборног процеса коришћењем нових технологија и интернета.	▪ Недовољно повјерење јавности у изборну администрацију и изборни систем; ▪ Недовољно разумијевање јавности о мандату ЦИК БиХ; ▪ Недовољно разумијевање јавности о надлежностима у процесу увођења нових информационих технологија у изборни процес; ▪ Одлазак стручних кадрова.

6. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРАВЦИ

Општи стратешки циљ

Унапређење процеса организације избора у Босни и Херцеговини и подизање повјерења јавности кроз повећање ефикасности, транспарентности и професионалности изборне администрације и изборног процеса.

Стратешки правци

Дефинисањем општег циља створени су услови за дефинисање стратешких циљева у периоду имплементације стратегије за 2024.–2027. годину, којима се доприноси реализацији мјера које су саставни дио стратешких праваца.

У наредним поглављима представљени су стратешки циљеви развоја ЦИК БиХ у периоду 2024.–2027. године на начин да су подијељени према оперативности и функционалности у седам праваца: 1) институционално јачање изборне администрације, 2) увођење нових информационих технологија у изборни процес, 3) побољшање инфраструктуре и логистичких капацитета, 4) подизање повјерења у изборни процес и изборну администрацију, 5) унапређење приступачности изборног процеса, 6) повећање интегритета изборног процеса, 7) унапређење надзора и транспарентности финансирања политичких странака.

Сваки од стратешких праваца и циљева доприноси испуњењу општег циља, а стратешке активности се могу преплитати, односно могу функционално доприносити реализацији више стратешких праваца и циљева.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 1:

ИНСТИТУЦИОНАЛНО ЈАЧАЊЕ ИЗБОРНЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ

У циљу осигуравања интегритета и транспарентности изборног процеса, ЦИК БиХ посвећује изузетан значај институционалном јачању изборне администрације која представља основни стуб у унапређењу изборног процеса и пружања квалитетне услуге грађанима. Независност, стручност и професионалност су од суштинске важности за осигуравање интегритета изборне администрације. Фокусирањем на овај стратешки правац, ЦИК БиХ жели оснажити изборну администрацију кроз низ кључних мјера и иницијатива.

Кроз сарадњу с релевантним актерима у друштву, као што су институције на нивоу БиХ, невладине организације, политичке странке, медији те међународние институције и организације у БиХ, успоставићемо чврсте партнерске односе који ће подржати институционално јачање изборне администрације. Отворена комуникација и сарадња са свим релевантним актерима кључни су за стварање повољног окружења за организовање слободних и поштених избора.

У овом стратешком периоду ЦИК БиХ ће побољшати самосталност, професионалност и повјерење грађана у изборну администрацију, успоставити систем с ефикасном буџетском политиком те константним организационим и професионалним напретком. Имплементација овог стратешког правца ће допринијети развоју демократских процеса у БиХ. ЦИК БиХ ће осигурати да изборна администрација постане примјер професионалности, непристрасности и транспарентности.

МЈЕРА 1: ЈАЧАЊЕ ОРГАНИЗАЦИОНЕ СТРУКТУРЕ СЕКРЕТАРИЈАТА ЦИК БИХ

Усвајање нове систематизације радних мјеста и обезбјеђивање адекватног буџетског оквира у циљу попуњавања организационих јединица Секретаријата ЦИК БИХ.

Нова систематизација радних мјеста би значајно допринијела унапређењу интерне организације Секретаријата те повећала ефективност рада ЦИК БиХ, уз употребу тренутних људских потенцијала и ангажман нових стручних кадрова. Тренутна непопуњеност значајног броја радних мјеста представља изазов изборној администрацији у ефикасном обављању неких од основних функција унутар законског мандата. Овоме доприноси и недостатак адекватних буџетских средстава доступних ЦИК БиХ за ангажман нових те мотивисање постојећих људских капацитета.

Поједина упражњена радна мјеста су дефицитарна на тржишту рада у БиХ, а постојећи механизми за привлачење квалитетних кадрова су неадекватни, не постоје за поједина стручна звања, односно нису доступна ЦИК БиХ.

Унапређењем систематизације, те ангажманом додатних стручних кадрова, повећала би се искористивост капацитета Јединственог изборног информационог система (ЈИИС) који у овоме моменту нису искоришћени, нарочито због недостатка кадрова са специјалистичким

ИТ-знањима. ЦИК БиХ би имплементацијом ове активности појачала своје капацитете људских ресурса који би били оспособљени за функционисање и администрацију изборних процеса. Ангажовањем неопходног броја ИТ-стручњака осигурало би се функционисање и повећала искористивост постојећих те планираних апликација и ИКТ-система.

МЈЕРА 2: УНАПРЕЂЕЊЕ КАПАЦИТЕТА ЧЛАНОВА ИЗБОРНЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ

Изборним законом БиХ дефинисане су изузетно важне обавезе и одговорности чланова изборне администрације на свим нивоима, од државног до општинског, те чланова бирачких одбора. Њихова припремљеност да одговоре на задатак организовања демократских избора у БиХ захтијева значајне напоре од стране ЦИК БиХ у виду креирања и имплементације краткорочних и дугорочних програма професионалног усавршавања. ЦИК БиХ је опредијељен за системски приступ овом процесу.

ЦИК БиХ ће непрекидно ревидирати и радити на унапређењу и усавршавању обука за изборне званичнике на свим нивоима изборне администрације. Уз ову редовну активност, ЦИК БиХ ће креирати додатне и специфичне програме обуке у циљу осигуравања да су чланови изборне администрације припремљени да одговоре на све задатке, укључујући употребу нових технологија у изборном процесу и слично. Уз то, ЦИК БиХ ће ревидирати постојеће те увести нове обуке које ће допринијети повећању интегритета изборне администрације, а тиме и самог изборног процеса. Уз наведено, ЦИК БиХ ће осигурати адекватне обуке за нове чланове изборне администрације, укључујући привремено ангажовано особље.

МЈЕРА 3: ИЗГРАДЊА КАПАЦИТЕТА ЦЕНТРА ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЦИК БИХ

Фокус на образовање и развој запосленика омогућава да изборна администрација има стручан кадар, оспособљен за суочавање с изазовима и захтјевима савременог пословања, као и за ефикасно обављање својих дужности у складу с највишим професионалним стандардима.

У циљу изградње одрживог капацитета за обуке, ЦИК БиХ ће наставити с напорима за даљњу едукацију професионално обученог особља за планирање и имплементацију тренинга, те институционално јачање Центра за едукацију.

Центар за едукацију ЦИК БиХ представља суштински ресурс који има за циљ унапређење професионалних капацитета и вјештина свих релевантних актера у сфери изборне администрације, Центар је средиште које пружа општа и уско специфична стручна знања, оснажује практичне вјештине и промовише најбоље праксе у оквиру изборног процеса.

МЈЕРА 4: УСПОСТАВА СИСТЕМА УПРАВЉАЊА КВАЛИТЕТОМ

Током периода имплементације Стратешког плана, ЦИК БиХ планира имплементацију система управљања квалитетом (*Quality Management System – КМС*) и обављање сертификације према стандарду ИСО 9001:2015. Имплементација система управљања квалитетом за ЦИК БиХ представља кључан корак у осигуравању квалитета рада и постизању високих стандарда у изборном процесу. Сертификација према ИСО 9001:2015 стандарду пружиће потврду да ЦИК БиХ има успостављен систем управљања квалитетом који одговара међународним стандардима. Ово ће додатно повећати повјерење јавности у рад ЦИК БиХ те осигурати да изборни процес буде проведен у складу с највишим стандардима квалитета и досљедности.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 2:

КОРИШЋЕЊЕ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ИЗБОРНОМ ПРОЦЕСУ

Унапређење постојећих, те увођење нових информационих технологија у изборни процес, представља кључан корак ка повећању интегритета и транспарентности изборног процеса, подизању ефикасности изборних процедура и поступака, а тиме и повећању повјерења грађана у цјелокупан процес гласања, јер ће омогућити транспарентно праћење и верификацију изборних резултата. Имајући у виду предности и недостатке изборног процеса током прошлих изборних циклуса у БиХ, те недовољно повјерење бирача у сам процес на дан избора, неизбјежан закључак је да је неопходно примијенити ИТ-технологије које ће подићи ниво перципираног и стварног интегритета изборног процеса те унаприједити позитивно искуство бирача на дан избора. Интеграција нових изборних технологија може омогућити поузданију регистрацију бирача, убрзати процес гласања, обраде и објављивања изборних резултата те смањити постојећа ограничења и могућност негативног утицаја људског фактора на ове процесе. Увођење

информационих технологија у процес какав је изборни процес носи са собом и значајне изазове и потенцијалне опасности. Изборна администрација ће уложити неопходне напоре да се суочи с овим изазовима и отклони могућност негативног утицаја на резултат избора и цјелокупан изборни процес у БиХ. Унутар свог мандата и расположивих средстава, а на основу јасних смјерница Парламентарне скупштине БиХ и закона, ЦИК БиХ ће уложити напоре да креира адекватне услове за увођење ИТ-технологија у изборни процес у БиХ, укључујучи и специјализиране ИТ-технологије на бирачком мјесту на дан избора.

МЈЕРА 1: УСПОСТАВЉАЊЕ ИНТЕГРИСАНОГ ИТ-СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ИЗБОРНИМ ПРОЦЕСИМА

У циљу модернизације и унапређења ефикасности изборне администације, кључно је развити и имплементирати интегрисани ИТ-систем за управљање изборним процесима који ће повезати све релевантне аспекте изборне администрације унутар Секретаријата ЦИК БиХ, као и с изборним комисијама основних изборних јединица,те другим везаним радним јединицама изборне администрације. Интеграција информационих технологија има потенцијал да повећа ефикасност рада, убрза обраду података, повећа квалитет обраде и доступност информација и повећа транспарентност, те тиме допринесе квалитетнијем пружању услуга грађанима. Имплементацијом ове активности би се израдио нови централни интегрисани информациони систем који би имао потенцијал да обухвати сва апликативна рјешења у оквиру постојећег Јединственог изборног информационог система (ЈИИС) у циљу дигитализације свих пословних процеса с којима се сусреће изборна администрација те омогући квалитетну интеграцију нових технологија у изборном процесу. Имплементацијом ове мјере потребно је осигурати компатибилност постојећих и планираних апликативних рјешења у складу с оквиром интероперабилности у БиХ.

МЈЕРА 2: БИОМЕТРИЈСКА ИДЕНТИФИКАЦИЈА БИРАЧА НА БИРАЧКОМ МЈЕСТУ

Увођење биометријске идентификације бирача на бирачком мјесту представља иновативан корак ка унапређењу интегритета изборног система. Ова технологија пружа већу брзину, прецизност и сигурност у

процесу идентификације бирача, што доприноси транспарентности и поузданости изборног поступка. Бирачи би на дан избора приликом уласка на бирачко мјесто били додатно електронски идентификовани уз употребу биометријских података (отисак прста), чије електронске евиденције посједује Агенција за идентификационе документе, регистре и размјену података (ИДДЕЕА). ЦИК БиХ ће, у сарадњи с ИДДЕЕА-ом и другим релевантним институцијама и организацијама, радити на креирању окружења у којем би ова технологија била имплементирана на одговарајућем броју пилот бирачких мјеста. Резултати пилот-пројекта послужиће надлежним институцијама у процесу доношења одлука о увођењу биометријске идентификације бирача.

МЈЕРА 3: СКЕНИРАЊЕ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА

Скенирање гласачких листића представљало би значајан корак ка модернизацији изборног процеса у БиХ. Ова технологија омогућава бржу и ефикаснију обраду гласова, чиме се смањује вријеме чекања на резултате на бирачком мјесту, али истовремено пружа тачност у пребројавању. Машина за скенирање гласачких листића је уређај који се користи у изборном процесу како би се гласачки листићи дигитално скенирали, интенције гласача препознале те правилно пребројале. Овај уређај олакшава и убрзава процес бројања гласова и минимизира могућност грешака које би могле настати приликом ручног пребројавања. Како би машина за скенирање гласачких листића функционисала, гласачки листићи морају бити дизајнирани на одговарајући начин, с јасним ознакама и инструкцијама за бираче. Бирачи означавају свој избор на гласачком листићу, а затим га убацују у машину за скенирање. Машина скенира и анализира сваки гласачки листић како би препознала означени избор. Транспарентност и поузданост изборног поступка се унапређују, јер скенирање омогућава прецизно евидентирање гласова, укључујући преференцијалне гласове, чиме се осигурава поштовање изборне воље бирача.

ЦИК БиХ ће сарађивати са широким спектром релевантних институција и организација да би се креирали услови за пилотирање процеса скенирања гласачких листића, те научене лекције примијениле на потенцијално проширење и стандардизацију коришћења ове технологије у изборним процесима у БиХ. Увођење ове технологије оснажиће повјерење грађана у сам процес и њихову улогу у демократским изборима.

МЈЕРА 4: ПРИКУПЉАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕЛИМИНАРНИХ РЕЗУЛТАТА

Постоји фундаментална веза између правовремене доступности информација и повјерења у изборни процес. Побољшање тачности и брзине испоруке података о резултатима гласања на дан избора може повећати доступност података у реалном времену, спријечити превару и неправилности те јавности правовремено предочити тренутно доступне резултате гласања. Ова активност фокусира се на побољшање квалитета испоруке тачних резултата избора гарантовањем тачности и интегритета података у реалном времену. Достављање резултата гласања директно (*онлајн*) с бирачких мјеста путем адекватне технологије представљало би нови корак у употреби технологије у раду изборне администрације. Тиме би била убрзана објава непотврђених резултата избора од стране ЦИК БиХ директно с бирачких мјеста која би била повезана *онлајн* користећи адекватно технолошко рјешење.

У сарадњи с домаћим институцијама, организацијама и међународним партнерима, ЦИК БиХ ће уложити напоре да пилотира одговарајуће технолошко рјешење за пренос прелиминарних резултата гласања с бирачких мјеста те њихово објављивање у стварном времену.

МЈЕРА 5: АПЛИКАЦИЈА ЗА ПОДНОШЕЊЕ И ПРАЋЕЊЕ ИЗБОРНИХ ПРИГОВОРА И ЖАЛБИ

ЦИК БиХ ће приступити дизајнирању и изради апликације за подношење приговора и жалби, уз могућност прегледа и претраживања предатих приговора и жалби и њиховог статуса. Апликација ће олакшати процес предаје изборних приговора и жалби те тиме скратити вријеме потребно за њихово рјешавање. Такође, омогућиће већу транспарентност изборног процеса пружајући јавности на увид статус сваког предмета. Активност ће бити имплементирана у сарадњи с међународним партнерима, користећи најбоље глобалне праксе и рјешења.

МЈЕРА 6: СОФТВЕР ЗА ПОДРШКУ ГЛАВНОМ ЦЕНТРУ ЗА БРОЈАЊЕ (ГЦБ)

ЦИК БиХ ће приступити развоју софтвера за подршку раду Главног центра за бројање (ГЦБ) који ће интегрисати процесе у циљу унапређења извршавања задатака који су у надлежности ГЦБ-а. Овај софтвер ће бити кључан за идентификацију, верификације и рјешавања проблема који се идентификују током бројања гласова. Развој оваквог софтвера за подршку главног центра за бројање ће захтијевати мултидисциплинарни приступ, ангажовање стручњака из области ИТ-а, изборног процеса, као

и заштите и безнједности података. Додатно, размотриће се увођење *Radio Frequency Identification* (РФИД) или сличне технологије ради праћења осјетљивог изборног материјала те њеног инкорпорирања у софтверско рјешење ГЦБ-а. Ова технологија би помогла бржем и ефикаснијем лоцирању изборног материјала, а посебно у поступку рјешавања примједби и жалби.

МЈЕРА 7: АПЛИКАЦИЈА РЕГИСТРА НОВЧАНИХ КАЗНИ ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКАТА

ЦИК БиХ ће унаприједити постојећу апликацију регистра новчаних казни политичких субјеката, у циљу обједињавања свих података о изреченим казнама из евиденција ЦИК БиХ за сваког појединачног кандитата или политичку партију, у реалном времену. Унапређење апликације регистра новчаних казни с циљем обједињавања свих података о изреченим казнама за сваког појединачног кандидата или политичку партију у реалном времену ће повећати ефективност радних јединица Секретаријата ЦИК БиХ, укључујући Сектор за правне послове и управно рјешавање и Службу за ревизију финансирања политичких странака.

МЈЕРА 8: УНАПРЕЂЕЊЕ АПЛИКАЦИЈЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ СУБЈЕКАТА

Увођење апликативних рјешења за подношење финансијских извјештаја о финансирању политичких субјеката представља значајан искорак ка повећању транспарентности и одговорности у изборном процесу. Постојећа платформа омогућава прикупљање, анализу и приказ финансијских информација политичких субјеката, чиме се осигурава досљедна усклађеност с правним прописима. С обзиром на све већи фокус на сузбијање корупције у изборном процесу, те отклањању неправилности и осигуравању поштовања релевантних закона, потребно је унаприједити постојећу платформу, увести сложене аналитичке алате за детекцију потенцијалних нерегуларности или сумњивих трансакција те омогућити већу транспарентност када је у питању финансирање политичких субјеката и изборних кампања.

МЈЕРА 9: РАЗВОЈ Е-ПОРТАЛА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛУГА У ИЗБОРНОМ ПРОЦЕСУ

Кроз развој е-портала и унапређење е-услуга, посебна пажња биће посвећена подршци свим кључним актерима у изборним процесима.

Овај приступ има за циљ пружити подршку грађанима и бирачима, члановима изборне администрације на свим нивоима, политичким субјектима, посматрачима, медијима, а како би се обезбиједила свеобухватна подршка, едукација, информације и већа транспарентност током свих фаза изборног циклуса. Коришћењем иновативних техничких рјешења, као што су персонализоване интеракције с бирачима, политичким субјектима и осталим учесницима изборног процеса, едукативни и информативни програми и слично, е-услуге могу не само олакшати, већ и унаприједити демократски процес и повећати изборну партиципацију.

Посебна пажња ће се обратити на развој едукативних модула за *онлајн* обуку бирача, политичких субјеката и кандидата, посматрача, те медија, укључујући специфичне модуле за чланове изборне администрације на различитим нивоима, а који ће на интерактиван начин омогућити стицање нових знања о изборном процесу. Поједини модули обука ће бити припремљени на начин да омогућавају тестирање и сертификацију по успјешном завршетку обуке, што би, уз адекватна законска рјешења, значајно унаприједило квалитет и домет обуке за потенцијалне и именоване чланове бирачких одбора.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 3:

ПОБОЉШАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЛОГИСТИЧКИХ КАПАЦИТЕТА

Ефикасна и поуздана инфраструктура изборне администрације игра кључну улогу у организацији и ефикасно спровођење изборног процеса. Развој и модернизација ове инфраструктуре, као и јачање логистичких капацитета, представљају основне приоритете како би се осигурао беспријекоран изборни процес. ЦИК БиХ препознаје важност овог стратешког правца који има за циљ унапређење кључних аспеката изборног система који се односе на инфраструктуру и логистику.

У оквиру мандата и доступних ресурса, ЦИК БиХ ће се фокусирати на кључне иницијативе и мјере које ће допринијети јачању изборне инфраструктуре и осигурати да су логистички капацитети оспособљени за ефикасно спровођење изборних активности. Побољшање инфраструктуре и логистичких капацитета има за циљ да обезбиједи приступачност, интегритет и транспарентност изборног процеса, стварајући тако основу за одржавање фер, слободних и поштених избора.

МЈЕРА 1: ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ ТРАЈНОГ РЈЕШЕЊА НОВИХ РАДНИХ ПРОСТОРА И АДАПТАЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ

Значајан број радних задатака које предузима изборна администрација ограничени су недостатком адекватног радног простора у бројним одређеним организационим јединицама због недостатка адекватне или властите инфраструктуре. То укључује неадекватност просторија и капацитета у згради ЦИК БиХ те непостојање трајног рјешења за смјештај Главног центра за бројање гласова и складишта ЦИК БиХ.

Недостатак адекватног простора у згради ЦИК БиХ ствара изазов у редовном функционисању Секретаријата ЦИК БиХ, уључујући испуњавање одређеног броја функција Секретаријата те обезбјеђивање адекватног нивоа безбједности људи, опреме и процеса. Недостатак трајног рјешења простора за складиштење, као и адекватног софтверскогф ријешења, ствара организационе проблеме, попут обавезе чувања осјетљивог изборног материјала након избора, те представља ризик за ове материјале и податке. Неадекватно, односно привремено рјешење складишта, као и Центра за бројање, потенцијално представља безбједносну пријетњу неовлашћеном приступу, крађи или оштећењу изборног материјала.

ЦИК БиХ ће уложити напоре који могу помоћи код идентификације адекватних рјешења ових изазова од стране релевантних институција, а како би се осигурала поузданост, безбједност и транспарентност изборног процеса.

МЈЕРА 2: УРЕЂЕЊЕ КРИТИЧНЕ ИТ-ИНФРАСТРУКТУРЕ

Систематски уредити одржавање и константно унапређење квалитета ИТ-критичне инфраструктуре. Тренутна ИТ–инфраструктура, те физички простор на којем је смјештена опрема, неадекватни су за извршавање задатака у мандату ЦИК БиХ те не задовољавају одговарајуће безбједносне стандарде из ове области. Овом активношћу би се извршила интервенција на просторима на којима је смјештена ИКТ-опрема те адаптирала по стандардима који регулишу ову област. Додатно, имплементирала би се идентична ИКТ-инфраструктура на одвојеној физичкој локацији у БиХ за потребе брзог опоравка ИКТ-система (тзв. *Disaster Recovery* локација) за случај сајбер напада, природних катастрофа итд.

МЈЕРА 3: УСПОСТАВЉАЊЕ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА ЗА РАД НА ДОКУМЕНТИМА

ЦИК БиХ ће радити на успостављању новог интегрисаног система за електронско управљање документима (*Document Management System – ДМС*) за потребе функционисања изборне администрације. Ова активност би трајно ријешила цјелокупне пословне процесе, а који се тичу редовног рада Секретаријата када је у питању електронско управљање документима. У оквиру новог ДМС-а би био развијен интерни портал за обавјештавање службеника у реалном времену у свим секторима и службама Секретаријата о текућим активностима, законским и интерним подзаконским актима те би се организовали електронски пријем, обрада, рјешавање и размјена улазнихпапирних докумената. Успоставиће се дигитални аудиторски траг (лог) у употреби система, као и пружање статистичких информација о пријављивању и употреби ДМС-а, дистрибуцији корисника, као и корисничким профилима.

МЈЕРА 4: УСПОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА

Имплементацијом ове активности би се постигао циљ да се изради системско софтверско рјешење за управљање људским ресурсима с јасно дефинисаним описом радних мјеста, задацима, те потребним квалификацијама и знањима, обукама и системским приступом унапређењу људских капацитета, уз јасно дефинисан начин преношења научених лекција из претходних изборних циклуса у БиХ, те других међународних најбољих пракси из ове области. Поред управљања људским ресурсима унутар Секретаријата, систем би омогућио управљање процесом ангажовања привременог особља те њихово распоређивање по радним јединицама.

МЈЕРА 5: УСПОСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИКА И ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАШТИТУ ОД ИНФОРМАТИЧКИХ НАПАДА

ЦИК БиХ ће предузети мјере и напоре ка успостављању политика и мјера које ће допринијети повећању информатичке безбједности изборне инфраструктуре, што је од критичне важности за интегритет изборног процеса. Ово је константни процес који захтијева стално праћење и прилагођавање актуелним стандардима из ове области како би се осигурао висок ниво безбједности. Унутар ове активности ће се спровести детаљна анализа рањивости информатичких система ЦИК БиХ

и извршити процјена ризика у циљу идентификације могућих сценарија напада и идентификације осјетљивих подручја која захтијевају додатну заштиту. У оквиру ове мјере, ЦИК БиХ ће радити на имплементацији и сертификацији стандарда ИСО/ИЕЦ 27001:2019. Имплементацијом овог међународног стандарда дефинисаће се начин управљања информатичким ризицима путем контрола информационе безбједности и примјеном Опште уредбе о заштити података ЕУ (ГДПР уредбе 2016/679).

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 4:

ПОДИЗАЊЕ ПОВЈЕРЕЊА У ИЗБОРНИ ПРОЦЕС И ИЗБОРНУ АДМИНИСТРАЦИЈУ

Повјерење грађана у транспарентност и правичност изборног процеса је кључна за свако демократско друштво. У том свјетлу, ЦИК БиХ препознаје кључну улогу подизања повјерења у изборни процес и интегритет изборне администрације као стратешког императива. Повјерење јавности не стиче се краткорочним мјерама и активностима, већ се непрекидно гради и његује кроз транспарентно, одговорно и професионално дјеловање изборних институција. Укупно гледано, подизање повјерења у изборни процес и изборну администрацију није само циљ, већ и трајна обавеза.

С обзиром на осјетљивост и сложеност политичке ситуације у Босни и Херцеговини, те урушено повјерење грађана у демократске процесе и институције, ЦИК БиХ препознаје потребу и посвећен је да ради на изградњи трајних основа повјерења кроз конкретно и дугорочно дјеловање и усклађивање изборног процеса с највишим међународним стандардима и најбољим међународним праксама.

МЈЕРА 1: СТРАТЕШКИ ПРИСТУП КОМУНИКАЦИЈИ С ЈАВНОШЋУ

ЦИК БиХ је чврсто посвећена даљњем побољшању комуникације са широм јавношћу како би се осигурала транспарентност и повјерење јавности у изборни процес и изборну администрацију. Искуства стечена из претходних изборних циклуса користиће се као основа за унапређење овог кључног аспекта дјеловања те ће се ослонити на најбоље међународне праксе у области комуникације како би унаприједио постојеће праксе и властите капацитете за комуницирање с јавношћу.

У циљу остваривања овог циља, ЦИК БиХ ће активно унапређивати постојеће, те развијати нове канале комуникације, укључујући друштвене медије, интерактивне веб платформе и редовне информативне сесије с кључним актерима изборног процеса. Кроз ове

канале, ЦИК БиХ ће редовно пружати ажуриране информације о процесима попут регистрације бирача изван БиХ, утврђивања бирачких мјеста, изборним правилима и процедурама, као и релевантним роковима. Овај приступ ће омогућити бирачима, политичким субјектима и другим заинтересованим актерима да буду у потпуности информисани и да активно учествују у изборним процесима. Кроз сталнно усавршавање и прилагођавање стратегија комуникације, ЦИК БиХ ће радити на изградњи повјерења грађана у изборни процес.

МЈЕРА 2: ПЛАНСКО СПРОВОЂЕЊЕ ЕДУКАЦИЈЕ И ИНФОРМИСАЊА БИРАЧА

ЦИК БиХ ће усвојити системски и дугорочни приступ процесу едукације и информисања бирача. Поред ангажовања властитих капацитета, ЦИК БиХ ће остварити блиску сарадњу с домаћим институцијама, укључујући средњошколске и високошколске образовне институције, те невладине организације које представљају различите циљне групе, као и с међународним партнерским организацијама. Едукација бирача и информативни материјали биће произведени у складу са стандардима приступачности.

МЈЕРА 3: УНАПРЕЂЕЊЕ ВЕБ СТРАНИЦЕ ЦИК БИХ И КОРИШЋЕЊЕ ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА

Унапређење изгледа веб странице *izbori.ba*, те проширење функционалности, представља важан корак ка модернизацији комуникације између бирача, учесника изборног процеса и ЦИК БиХ. Веб страница треба пружити јавности корисне и критичне информације о свим фазама изборног процеса, бити главни ресурс за информације о изборима у БиХ те бити основна платформа за пружање е-услуга бирачима и осталим учесницима изборног процеса.

Ова мјера има за циљ креирање модерног и свеобухватног оквира информација, олакшавање приступа критичним информацијама, као и постављање основе за ефикасно пружање дигиталних услуга бирачима и осталим актерима изборног процеса. Мјере унапређења ће повећати транспарентност и приступачност овог канала комуникације, што је кључно за изградњу повјерења у изборни систем и изборну администрацију. Осим што је централни извор информација о изборима у БиХ, веб страница ће, такође, пружати прилику за директну комуникацију с јавношћу путем интерактивних формулара, упитника,

груписање често постављаних питања и слично. Ово ће омогућити додатни канал за директну интеракцију између ЦИК БиХ и грађана.

Друштвене мреже су постале важно средство интеракције и информисања за широк спектар грађана, стварајући прилику за брзу и директну комуникацију. ЦИК БиХ препознаје ову динамику и користи друштвене мреже као комуникациони мост ка бирачима, пружајући им могућност да се информишу, постављају питања и изразе своје мишљење. Кроз квалитетан садржај, редовно ажурирање и одговорно реаговање, ЦИК БиХ ће наставити градити квалитетне односе с јавношћу, што доприноси већем нивоу повјерења и већег нивоа транспарентности изборног процеса.

МЈЕРА 4: УСПОСТАВЉАЊЕ ПОЗИВНОГ ЦЕНТРА

Развијање позивног центра, доступног током читавог изборног циклуса, доноси са собом низ кључних функционалности. Ове функционалности обухватају не само регистровање бирача који гласају изван граница БиХ, већ и пружање свеобухватних информација о локацијама бирачких мјеста, јасно дефинисаних корака за пријаву гласања путем мобилних уређаја, као и пружање других битних информација за саму изборну процедуру. Овај позивни центар ће бити драгоцјен извор информација за све бираче. Позивни центар ће бити доступан нон-стоп, 24 часа дневно, седам дана у седмици током изборног периода, омогућавајући тако бирачима да приступе услугама кад год им то одговара. Оваква доступност ће осигурати да бирачи имају лакоћу и флексибилност у коришћењу ових услуга. Центар ће бити имплементиран комбинованим коришћењем услуга обучених оператера за ову област и употребу интелигентних ИТ-алата за пружање услуга, попут *чет ботова* и слично.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 5:

УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСТУПАЧНОСТИ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА

Избори представљају основно право сваког бирача да изрази своју изборну вољу и учествује у демократском процесу. У демократском друштву ово право не би требало бити доступно само одређеном сегменту популације, напротив – наша заједничка обавеза је да омогућимо свим грађанима једнак приступ изборима, без обзира на њихове физичке способности, социјални статус или било какве друге околности. Унапређење приступачности изборног процеса није само етички императив, већ корак према изградњи инклузивног друштва које поштује различитости и промовише равноправност. Унутар свог мандата, ЦИК БиХ планира наставити напоре на проширењу

приступачности изборног процеса како би се осигурала шира партиципација грађана и створило инклузивно изборно окружење.

МЈЕРА 1: ОСИГУРАТИ ПРИСТУПАЧНОСТ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА

Имплементацијом ове активности осигурале би се прилагођене локације за гласање за бираче с инвалидитетом, старије особе или друге групе с посебним потребама уз осигуравање механизама тајности гласања. Унапређење приступачности локација изборног процеса има за циљ осигурати да сви бирачи имају приступ изборном процесу уз поштовање њихових људских права, укључујући правно на тајност гласа.

ЦИК БиХ ће, у оквиру свог мандата, иницирати процес успостављања сарадње између свих релевантних државних институција, невладиних организација које представљају лица с инвалидитетом те других заинтересованих институција, у циљу успостављања заједничког приступа рјешавању постојећих изазова који се тичу приступачности бирачких мјеста те осталих простора које користи изборна администрација.

У оквиру ове мјере, ЦИК БиХ ће иницирати процес изналажења рјешења за самостално обављање гласања од стране бирача с инвалидитетом, старијих особа или других бирача с посебним потребама те начин осигуравања да су просторије и распоред бирачких мјеста погодни за самосталан приступ.

Такође, ЦИК БиХ ће унаприједити приступачност веб странице ЦИК БиХ те осигурати свим корисницима, без обзира на њихове физичке или когнитивне способности, приступ и употребу садржаја на веб страници. ЦИК БиХ ће сарађивати с релевантним међународним и домаћим организацијама у циљу достизања највиших стандарда по питању приступачности информација и услуга које пружа путем своје веб странице, као и осталих услуга које пружа преко интернета. Прилагодити садржај веб странице и е-услуга које се налазе на њима особама с инвалидитетом је важан корак ка стварању инклузивног окружења на интернету и омогућавању једнаких могућности за све кориснике.

ЦИК БиХ ће успоставити и одржавати редовну сарадњу с институцијама и организацијама које су по свом мандату или мисији релевантан партнер за унапређење приступачности изборног процеса. Ово укључује невладине организације, државне институције те међународне организације. Сарадња ће се материјализовати кроз периодичне координационе састанке, размјену информација, искустава и експертизе, сарадњу и координацију на релевантним пројектима и друго.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 6:

ПОВЕЋАЊЕ ИНТЕГРИТЕТА ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА

Демократски избори представљају основну карику у очувању демократије и изградњи повјерења грађана у политички систем. Интегритет изборног процеса директно утиче на његову легитимитет и способност да одрази изборну вољу бирача. Стога, унапређење интегритета избора представља један од основних задатака изборне администрације. Ово представља кључан стратешки правац који захтијева свеобухватне напоре и пажљиво планирање неких од кључних аспеката изборног процеса.

МЈЕРА 1: УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА БИРАЧКИХ ОДБОРА

ЦИК БиХ ће узети у обзир искуства изборне администрације и запажања из претходних изборних циклуса, као и препоруке релевантних посматрачких организација те непрекидно радити на унапређењу рада бирачких одбора и капацитета чланова бирачких одбора. Циљ ове активности је да се унаприједи интегритет избора те осигура заштита права бирача на слободан и тајан избор, правилно спровођење процедура гласања те бројања и агрегацију изборних резултата. Посебан акценат ће бити на важности тајности гласања, заштити идентитета бирача и осигуравања да бирачи могу гласати у слободној атмосфери те осигуравања адекватног распореда на бирачким мјестима како би се осигурала тајност гласања и заштита од неприкладног утицаја на бираче.

МЈЕРА 2: ОСИГУРАВАЊЕ ЈЕДНАКОПРАВНОСТИ ПОЛОВА У ИЗБОРНОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ

Унутар мандата, а у складу с релевантним законским прописима који регулишу ову област, ЦИК БиХ ће радити на осигуравању једнакоправности полова у изборном процесу. ЦИК БиХ ће предузети низ мјера попут доношења интерне политике за једнакоправност полова, одређивање особе задужене за питања једнакоправности, доношења препорука те других циљаних активности унутар годишњег акционог плана које би имале за циљ да осигурају једнако учешће оба пола унутар изборне администрације, а посебно на нивоу бирачких одбора.

МЈЕРА 3: НЕПРЕКИДНО ПРАЋЕЊЕ РИЗИКА ПО ПИТАЊУ ИНТЕГРИТЕТА ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА

ЦИК БиХ ће системски и непрекидно пратити и процјењивати ризике по интегритет изборног процеса те доносити адекватне превентивне мјере. У овом процесу водиће се законском релевантном регулативом уз примјену најбољих међународних пракси, консултацијама с нижим нивоима изборне администрације те остварити сарадњу с међународним партнерским организацијама у циљу повећања капацитета изборне администрације.

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ 7:

УНАПРЕЂЕЊЕ НАДЗОРА И ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

Унапређење надзора и транспарентности финансирања политичких странака је од суштинског значаја за јачање интегритета изборног процеса у БиХ када је у питању стварање равноправних услова за све политичке субјекте у изборној утакмици, те стварање услова у којој политичке странке дјелују у складу са законима и у интересу грађана. Постизање високих стандарда и усклађеност с међународним стандардима када је у питању надзор и транспарентност финансирања политичких странака је један од кључних фактора за осигуравање демократског изборног процеса, као и за изградњу повјерења грађана у политички систем.

МЈЕРА 1: УНАПРЕЂЕЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

Централна изборна комисија БиХ ће предузимати активности на приближавању правног оквира за финансирање политичких странака међународним стандардима и препорукама ГРЕЦО-а (Група држава против корупције). Као резултат планираног повећања ефикасности, контрола и ревизија финансијких извјештаја биће бржа и дјелотворнија те ће се јавности благовремено давати на увид ревизијски извјештаји, с налазима ревизије о изворима финансирања и утрошку јавних средстава од стране политичких странака.

МЈЕРА 2: ЕДУКАЦИЈА ЛИЦА КОЈА ОВЛАСТИ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА ЗА ВОЂЕЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА И ПОДНОШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Централна изборна комисија БиХ ће увести обавезне сталне едукације за особе које овласти политичка странка за вођење пословних књига и подношење финансијских извјештаја. Едукација ће се спроводити у складу с планом и програмом едукације који доноси Централна изборна комисија БиХ.

МЈЕРА 3: УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА МЈЕРА ЗА ОДВРАЋАЊЕ ОД КРШЕЊА ПРОПИСА КОЈИ РЕГУЛИШУ ФИНАНСИРАЊЕ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

Централна изборна комисија БиХ ће спровести активности на унапређењу система за одвраћање од кршења прописа којима је регулисано финансирање политичких странака. Активности ће укључивати увођење превентивних мјера те креирање ефективног система санкционисања у циљу одвраћања од кршења прописа. У склопу превентивних мјера, ЦИК БиХ ће одржавати едукације, савјетовања те пружати консултације лицима овлашћеним за финансијске извјештаје и вођење пословних књига политичких странака. ЦИК БиХ ће, такође, пооштрити сакције како би се политичке странке одвратиле од кршења прописа.

МЈЕРА 4: РАЗВОЈ КАПАЦИТЕТА СЛУЖБЕ ЗА РЕВИЗИЈУ

Централна изборна комисија БиХ ће предузети активности на унапређењу финансијских и људских ресурса Службе за ревизију финансирања политичких странака, како би ефикасно спроводила надзор над финансирањем политичких странака. Ове мјере имају за циљ да осигурају ефективнију и ефикаснију контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких странака и извјештаја о финансирању изборне кампање. Централна изборна комисија БиХ ће увести стимулативне мјере како би обезбиједила, запослила и задржала ревизорски кадар који је на тржишту рада у Босни и Херцеговини дефицитаран.

7. ПЛАН ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ

Стратешки правац 1: Институционално јачање изборне администрације			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
А1. Јачање организационе структуре Секретаријата ЦИК БиХ	1. Усвајање новог Правилника о систематизацији 2. Осигуравање буџетског оквира 3. Јачање капацитета људских ресурса	2024.–2027.	Правилник усвојен Осигурана буџетска средства Запослени кадрови са специјалистичким вјештинама
А2. Унапређење капацитета изборне администрације	1. Креирање и имплементација краткорочних и дугорочних програма професионалног усавршавања 2. Унапређење и усавршавање обука за изборне званичнике на свим нивоима изборне администрације 3. Креирање обука за употребу ИТ-технологија у изборном процесу	2024.–2027.	Програми обуке усвојени Програми се релизују на систематичан начин

	4. Осигуравање адекватне обуке за нове чланове изборне администрације те привремено ангажовано особље		
А3. Изградња капацитета Центра за едукацију ЦИК БиХ	1. Запошљавање квалификованог особља 2. Израда Програма обуке 3. Реализација обука	2024.–2027.	Запослено квалификовано особље Број реализованих обука
А4. Успостава система управљања квалитетом	1. Осигурати финансијска средства 2. Имплементација система за управљање квалитетом	2024.–2027.	Средства осигурана ЦИК БиХ сертификован према стандарду ИСО 9001:2015

Стратешки правац 2: Коришћење информационих технологија у изборном процесу			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Б.1. Успостављање Централног интегрисаног изборног информационог Система (ЦИИИС) за управљање изборним процесима	1. Анализа тренутног стања 2. Осигурати финансијска средства 3. Пројектовање ИТ-система 4. Имплементација	2024.–2027.	Анализа израђена Осигурана финансијска средства ИТ-систем пројектован Развијен систем Систем у потпуности у функцији
Б.2. Биометријска идентификација бирача на бирачком мјесту	1. Имплементација пилот-пројекта 2. Анализа резултата	2024.	Пилот-пројекат реализован Урађена анализа
Б.3. Скенирање гласачких листића	1. Планирање пилот-пројекта 2. Имплементација пилот-пројекта 3. Анализа резултата	2024.–2025.	Израђен план пилот-пројекта Пилот-пројекат реализован Урађена анализа

Б.4. Прикупљање и објављивање прелиминарних резултата	1. Имплементација пилот-пројекта 2. Анализа резултата	2024.	Пилот-пројекат реализован Урађена анализа
Б.5. Апликација за подношење и праћење изборних приговора и жалби	1. Осигуравање средстава 2. Пројектовање апликације 3. Имплементација апликације	2024.–2025.	Средства осигурана Пројекат израђен Апликација у функцији
Б.6. Софтвер за подршку главном центру за бројање (ГЦБ)	1. Осигуравање средстава 2. Пројектовање апликације 3. Имплементација апликације	2024.–2027.	Средства осигурана Пројекат израђен Апликација у функцији
Б.7. Апликација регистра новчаних казни политичких субјеката	1. Осигуравање средстава 2. Пројектовање апликације 3. Имплементација апликације	2024.–2027.	Средства осигурана Пројекат израђен Апликација у функцији
Б.8. Унапређење апликације за подношење финансијских извјештаја о финансирању политичких субјеката	1. Осигуравање средстава 2. Пројектовање надоградње апликације 3. Имплементација апликације	2024.–2027.	Средства осигурана Пројекат израђен Апликација у функцији

Б.9. Развој е-портала за унапређење услуга у изборном процесу	1. Развој е-портала с припадајућим е-услугама	2024.–2027.	Број развијених е-услуга

Стратешки правац 3: Побољшање инфраструктуре и логистичких капацитета			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Ц.1. Обезбјеђивање трајног рјешења нових радних простора и адаптација постојећих	1. Осигуравање финансијских средстава 2. Израда пројектне документације 3. Куповина или изградња складишног простора и израда софтверског рјешења за складиштење изборног материјала 4. Осигуравање трајног рјешења простора ГЦБ-а 5. Адаптација канцеларијских просторија у сједишту СИП БиХ	2024.–2027.	Осигурана средства Израђена пројектна документација Осигуран складишни простор. Апликација за складиштење изборног материјала - развијена и у функцији Осигурано трајно рјешење простора ГЦБ-а Просторије адаптиране

Ц.2. Уређење критичне ИТ-инфраструктуре	1. Осигуравање средстава 2. Израда функционалних захтјева за адаптацију сервер сале 3. Адаптирање сервер сале 4. Имплементација идентичне ИКТ-инфраструктуре на одвојеној физичкој локацији у БиХ за брзи опоравак ИТ-система	2024.–2027.	Осигурана средства Израђени функционални захтјеви Адаптирана сервер сала сходно релевантним сигурносним стандардима Имплементирана одвојена ИКТ-локација
Ц.3. Успостављање интегрисаног система за рад на документима	1. Осигуравање средстава 2. Припрема пројектне документације 3. Развој новог ДМС-а	2024.–2027.	Осигурана средства Израђена пројектна документација Нови ДМС развијен Нови ДМС у функцији
Ц4. Успостављање информационог система за управљање људским ресурсима	1. Осигуравање средстава 2. Припрема пројектне документације 3. Развој ХРИС-а	2024.–2027.	Осигурана средства Израђена пројектна документација ХРИС развијен ХРИС у функцији

Ц.5. Успостављање политика и процедура за заштиту од информатичких напада	1. Успостава политика и мјера за повећање нивоа информатичке безбједности 2. Осигуравање финансијских средстава за успоставу система ИСО 27001 3. Успостава ИСО система 27001	2024.–2027.	Успостављене политике и мјере Осигурана финансијска средства за систем ИСО 27001 Успостављен систем ИСО 27001

Стратешки правац 4: Подизање повјерења у изборни процес и изборну администрацију			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Д.1. Стратешки приступ комуникацији с јавношћу	1. Ревидирање и усвајање стратегије за комуникацију с јавношћу 2. Повећање људских ресурса задужених за комуникацију	2024. 2024.–2027.	Усвојена стратегија Број запослених повећан

Д.2. Планско спровођење едукације и информисања бирача	1. Израда Стратешког плана едукације и информисања бирача 2. Осигуравање средстава 2. Непрекидно спровођење едукације и информисања бирача	2024.–2027.	Усвојена стратегија Средства осигурана Имплементирани пројекти едукације и информисања бирача
Д.3. Унапређење веб странице ЦИК БиХ и коришћење друштвених мрежа	1. Осигуравање средстава 2. Редизајн веб странице 3. Повећање људских капацитета за дигиталне медије		Осигурана средства Веб страница редизајнирана Запослено квалификовано особље
Д.4. Успостављање позивног центра	1. Успостава позивног центра током изборног периода 2. Системско јачање функције позивног центра	2024.–2027.	Успостављен позивни центар у изборном периоду Развијене и усвојене процедуре за рад позивног центра Осигурана материјална средства за адекватан рад

Стратешки правац 5: Унапређење приступачности изборног процеса			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Е.1. Осигуравање приступачности изборног процеса	1. Успостављање сарадње с релевантним институцијама и организацијама 2. Израда Анализе приступачности изборног процеса 3. Израда Плана унапређења приступачности изборог процеса 4. Успостава координационог механизма за унапређење приступачности изборног процеса 5. Спровођење Плана унапређења приступачности изборног процеса	2024.–2027.	Број потписаних меморандума о сарадњи с релевантим институцијама и организацијама Израђена Анализа Израђен План Успостављен координациони механизам Спроведен План

Стратешки правац 6: Повећање интегритета изборног процеса			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Ф.1. Унапређење рада бирачких одбора	1. Анализа рада бирачких одбора	2024.–2027.	Израђена анализа Израђена анализа

	2. Системска анализа процеса обука бирачких одбора 3. Унапређење система обуке бирачких одбора		Унапријеђен систем обуке Смањен број захтјева за поново бројање Смањен број покренутих прекршајних поступака за рад у бирачком одборима
Ф.2. Осигуравање једнакоправности полова у изборној администрацији	1. Израда и усвајање политике једнакоправности полова у изборној администрацији 2. Израда и усвајање Акционог плана за унапређење једнакоправности полова 3. Имплементација Акционог плана	2024.–2027.	Усвојена политика Усвојен план Спроведен план
Ф.3. Непрекидно праћење ризика по питању интегритета изборног процеса	1. Израда анализе ризика интегритета изборног процеса 2. Израда и усвајање Плана управљања ризицима 3. Имплементација Плана	2024.–2027.	Израђена анализа Усвојен план План спроведен

Стратешки правац 7: Унапређење надзора и транспарентности финансирања политичких странака			
Мјера	**Активности**	**Временски оквир**	**Индикатори успјеха**
Г.1. Унапређење транспарентности финансирања политичких странака	1. Израда анализе тренутног стања транспарентности 2. Припрема Плана активности за унапређење транспарентности 3. Имплементација Плана активности	2024.–2027.	Израђена анализа Припремљен План активности План спроведен
Г.2. Едукација лица које овласти политичка странка за вођење пословних књига и подношење финансијских извјештаја	1. Израда Плана едукације 2. Имплементација Плана		Усвојен план План спроведен
Г.3. Унапређење система мјера за одвраћање од кршења прописа који регулишу финансирање политичких странака	1. Спровођење едукација, савјетовања и консултација с овлашћеним лицима 2. Покретање иницијативе за пооштравање казнене политике прописане Законом о финансирању политичких странка БиХ	2024.–2027.	Број спроведених едукација, савјетовања и консултација Смањен број прекршаја Израђена Иницијатива
Г.4. Развој капацитета Службе за ревизију	1. Унапређење капацитета Службе за ревизију	2024.–2027.	Попуњен број запослених по систематизацији

	2. Едукација запослених у Служби за ревизију 3. Осигуравање финансијског додатка за ревизорске послове		Одржане едукације Додатак осигуран кроз Закон о измјенама и допунама Закона о платама и накнадама запослених у институцијама БиХ

* * *